

ДОСВІД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЇ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ

Роман Скабара

канд.геогр.наук, доцент

*Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського (Україна)*

Сьогодні зростає актуальність наукових досліджень, що мають на меті аналіз позитивних практик кооперації зусиль влади, бізнесу та громадянського суспільства, покликаних допомогти розвитку важливих секторів економіки у кризових ситуаціях. Безумовно, такою була і продовжує залишатися для багатьох держав пандемія COVID-19.

Об'єктом дослідження є туристична індустрія Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, предметом – стан та структурно-динамічні процеси її розвитку.

У роботі використано первинну статистику та аналітичні доповіді Офісу національної статистики (ONS) Великої Британії.

Наголошуємо на можливостях використання досвіду цієї країни в умовах повоєнного відновлення української індустрії гостинності.

Сьогодні туристична індустрія є одним із найважливіших двигунів інноваційної економіки, її питома вага у ВВП становить 7,2% і, за прогнозами, збільшуватиметься на 3,8% щорічно до 2025 року.

Туристична індустрія Великої Британії створює два мільйони робочих місць.

Кожного року громадяни Сполученого Королівства здійснюють приблизно 70 мільйона закордонних подорожей. До 2025 року, як очікується, фондова вартість туристичної індустрії становитиме понад 257 мільярдів фунтів стерлінгів. Сполучене Королівство посіло п'яте місце в лізі доходів від міжнародного туризму ЮНВТО 2017 року.

Туризм у Великій Британії під час пандемії COVID-19 демонстрував такі тенденції розвитку:

1. Через пандемію COVID-19 кількість іноземних туристів скоротилася. У 2021 році кількість в'їзних туристів становила близько 7 млн, тоді як до пандемії – майже 41 млн.

2. Зменшилися валові витрати іноземних туристів. Наприклад, витрати мандрівників зі США становили 783 млн британських фунтів стерлінгів у 2021 році, скоротившись аж на 81 відсоток порівняно з 2019 роком.

3. Зменшилася кількість виїзних туристичних поїздок з Великої Британії до 19 млн осіб у 2021 р., що є найнижчим показником за останні десять років.

4. Пандемія також вплинула на внутрішні подорожі, оскільки уряд уввів обмеження на переміщення, щоб контролювати поширення вірусу. У 2021 р. валові витрати на внутрішній туризм у Великої Британії зросли майже на 68% порівняно з 2020 р., ще не вдалося досягти рівня 2019 р. [1].

Потрібно також зазначити, що кількість британців, які брали відпустки, різко впала за перші два роки пандемії COVID-19, цей показник поліпшився у 2022 р.

Як свідчать соціологічні опитування, у червні 2022 р., основним регіоном для літнього відпочинку у Великої Британії став південний захід країни [2].

Отже, розподілимо головні інструменти порятунку індустрії гостинності Великої Британії впродовж пандемії COVID-19 за значенням:

1. Інновації в індустрії гостинності (цифровізація сервісів доставлення продукції і логістики, віртуальний туризм тощо).
2. Зміни в податковому законодавстві щодо стартапів і чинних малих, сімейних підприємств в індустрії гостинності.
3. Пряма фінансова допомога організаторам туризму від уряду.
4. Пряме субсидіювання подорожей виключеним соціальним групам від місцевих громад, професійних спілок та уряду.

Ураховуючи досвід Великобританії, рекомендуємо такі інструменти у стратегії повоєнного відновлення туристичної індустрії України.

1. Розблення соціального туризму — пряме субсидіювання подорожей виключеним соціальним групам від місцевих громад, професійних спілок, уряду, українських та міжнародних благодійних організацій.
2. Розроблення та реалізація проектів Всесвітньої туристичної організації в Україні на довгостроковій основі.
3. Зміни в податковому законодавстві щодо стартапів і чинних малих, сімейних підприємств в індустрії гостинності.
4. Пряма фінансова допомога організаторам туризму від уряду та місцевої влади (грантова підтримка проектів).
5. Інновації в індустрії гостинності (цифровізація сервісів доставлення продукції і логістики, менеджменту).
6. Інвестування профільної освіти, що орієнтується на потреби стейкхолдерів.

7. Сприяння уряду та міжнародних донорів у промоції українського туристичного продукту на нових ринках (північна Африка, південно-східна Азія та південна Америка).

Практичну значущість і послідовність використання рекомендованих інструментів повоєнного відновлення туристичної індустрії України, на нашу думку, можна конкретизувати впродовж розробки стратегії і перших етапів її реалізації.

Список використаних джерел

1. VisitBritain/VisitEngland. URL: <https://www.visitbritain.org/>
2. Office for National Statistics. URL: <https://www.ons.gov.uk/>